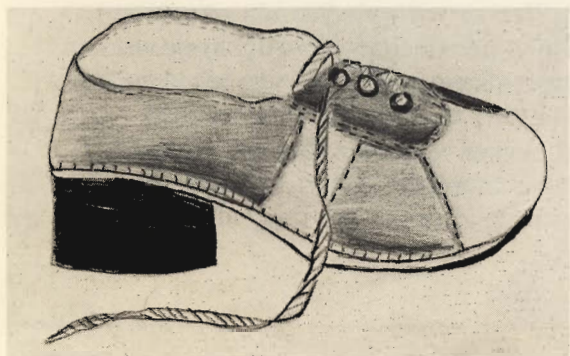
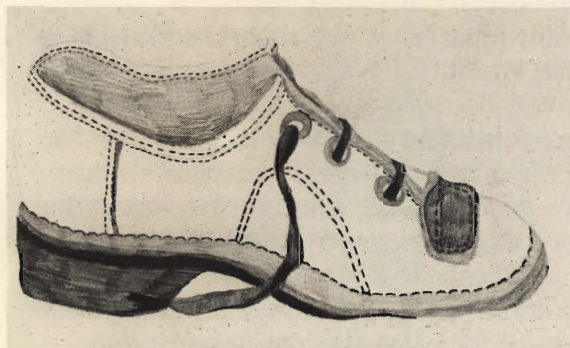

Niet alles is plat

De kinderen leren de ruimtelijkheid van een vorm tekenen

Niet alles is plat, 10-11-12 jaar

onderwerp

m'n schoen

techniek

leren schetsen,
tekenen met potlood

papierformaat

± 20 × 30 cm

Toelichting

Iets van jezelf tekenen maakt een tekenopdracht aantrekkelijker. En dat kunnen we goed gebruiken, want we weten dat de emotionele betrokkenheid een van de voorwaarden is bij het tekenen naar de natuur. Hoe meer interesse de kinderen hebben, hoe beter zij vragen kunnen stellen. Ook vragen met betrekking tot de verschijningsvorm. In deze les gaat het over een schoen. Deze les geeft de mogelijkheid om het schoeisel eens van een ander standpunt te bekijken, want normaal kijken de kinderen er boven op.

Welke aspecten moeten we in de gaten houden? Voornamelijk is deze les een poging om door kritische waarneming de bekende platte vorm van een voetafdruk of de lege contour ervan door een ruimtelijk beeld te vervangen. Het gaat dus over de plasticiteit van de dingen. Bij het voorwerp in deze les zijn bepaalde onderdelen van groot belang: de ronde (bolle) neus, de instap en vooral wanneer je er wat schuin inkijkt een stukje van de binnenzool. Al tekenend, al onderzoekend, aanwijzend en vragend komen de leerlingen tot een goed likkend 'portret' van hun eigen schoen. De manier van tekenen is ongeveer zoals in de vorige les. Dat betekent: eerst de grote vorm dunnetjes schetsen en daarna de tekening uitwerken in lichtere of donkere grijs-tonen. Ook de schaduw, met name ín de schoen, is van belang.

Begeleiding

De kinderen trekken één schoen uit en zetten die op hun tafeltje, zo ver mogelijk aan de rand. Er zal wel de nodige hilariteit ontstaan, maar een serieuze inleiding maakt dat de klas hier snel overheen is. Wanneer het te verwachten is dat veel kinderen laarzen aan hebben, moeten we een stel schoenen achter de hand hebben (bijvoorbeeld gym schoenen laten meenemen). Een laars tekenen is namelijk een heel wat moeilijker opgave – vanwege de lengte – dan een lage schoen. De schoen moet eerst goed bestudeerd worden op verhouding: hoe lang (welke maat), waar is de hak, hoe hoog is de schoen? Wat zie je van de binnenkant? Stel al deze vragen klassikaal; elk kind heeft er een ander antwoord op. Na dit goed en kritisch bekijken van de vorm gaan de kinderen tekenen. Eerst de grote vorm! Schets heel dun en houd het potlood niet vlak bij de punt vast. Laten we er goed op toezien dat de kinderen niet te veel in detail gaan en daardoor vastlopen, bijvoorbeeld het stiksel van de schoen of de gaatjes. Ook de veters zijn vaak zo gecompliceerd van vorm en liggen meestal zo ingewikkeld, dat we die beter kunnen bewaren voor het allerlaatste, voor als er tijd over is. Wanneer de grote vorm gemaakt is, verdelen we de vorm in lichtplekken. Wat is licht, wat is donker? Ook donkere schoenen hebben veel lichtplekken, want hoe zien we anders dat de schoen rond is en bol is. Wanneer de lichtplekken dun zijn aangegeven kan de schoen worden uitgewerkt. Begin bij het allerdonkerste deel. Kijk door je bijna dichtgeknepen ogen: zo zie je beter waar het heel donker is en waar het licht blijft. De uitwerking gaat beter wanneer de lampen uit zijn. Daglicht geeft namelijk de beste schaduwen. De grijs-tonen zijn belangrijker dan de lijnen die er te zien zijn, want de tonen maken de schoen ruimtelijk.

onderwerp

handschoen, muts,
sjaal, pet

techniek

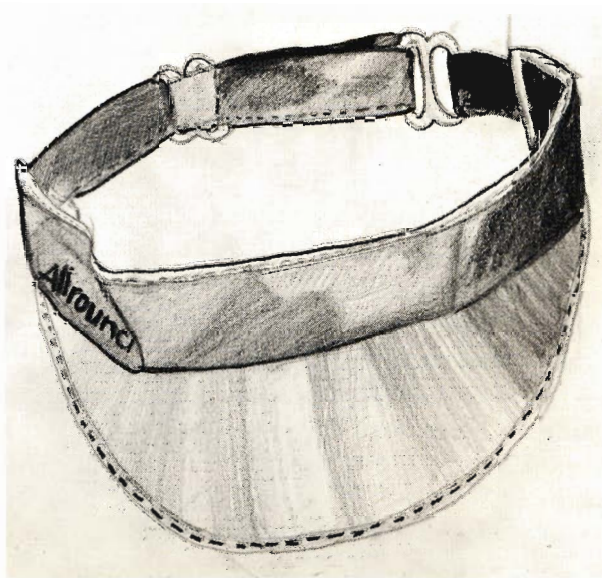
schetsen en tekenen
met potlood

papierformaat

± 20 × 30 cm

Andere opdrachten

Er zijn verschillende onderwerpen te bedenken voor het tekenen naar de natuur. Het ene onderwerp is moeilijker dan het andere; er is veel of weinig aan te zien. Het

tekenen zelf zal door regelmatig oefenen steeds beter worden. De onderwerpen die hier genoemd zijn kunnen door de kinderen zelf worden aangevuld; op deze manier wordt de les meer gedifferentieerd.

Tennisklep, 11 jaar